

Ресурсен център Европа

С подкрепата на
програма "Еразъм+"
на Европейския съюз

28 януари 2021

КАЗУСЪТ „ДАНО“ – РАЗУМНИТЕ ГРАНИЦИ НА СОЛИДАРНОСТТА

THE "DANO" CASE – THE REASONABLE LIMITS OF SOLIDARITY

проф. д-р ИНГРИД ШИКОВА,
Катедра „Европеистика“,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Abstract

Is it right for economically inactive citizens to move to EU Member States with higher social benefits and take advantage of them without having worked in those countries? How far does solidarity extend and how is non-discrimination in terms of social benefits understood? Is it right to pay social benefits to Elizabeth Dano ? This case is related to the so called "social tourism".

Гражданите на Европейския съюз имат право да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, но това означава ли, че имат и отговорности, съответстващи на правата?

Правилно ли е икономически неактивни граждани да се местят в държави членки на ЕС с високи социални придобивки и да се възползват от тях без да са работили в тези държави?

До къде се простира солидарността и как точно се разбира недискриминацията по отношение на социалните придобивки?

За да бъде даден отговор на многобройните въпроси в тази сфера, Европейският съюз прие специална директива относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, в която се уреждат и въпросите за ползването на социалните придобивки.¹

Но преди да се спрем на разпоредбите на тази важна директива, нека се опитаме сами да отговорим как бихме решили следния действителен казус.²

Г-жа Елизабета Дано и нейният син Флорин са румънски граждани. Елизабета е 22 годишна и не работи. Тя решава да замине със сина си за Германия, където от известно време работи нейната сестра и в чието жилище те живеят след пристигането им в Лайпциг.

Елизабета Дано има ограничени познания по немски език и не се е обучавала, за да придобие умения в някаква професия. Няма никакъв трудов стаж, тъй като не е работила в Румъния. Тя не търси работа в Германия, а подава искане за предоставяне на социални помощи пред немските власти. Прилагайки германското законодателство, те отказват да ѝ предоставят социална помощ.

¹ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите-членки

² Case-note on C-333/13, Elisabeta Dano v Jobcenter Leipzig

Но дали отказът на Германия да предостави социални помощи на г-жа Дано е в съответствие със законодателството на ЕС и с принципа на недискриминация? Този въпрос е отнесен до Съда на Европейския съюз за мнение.

Преди да се запознаете с мнението на Съда на ЕС, помислете какво е вашето решение на този казус. Правилно ли е да бъдат изплатени социални помощи на Елизабета Дано след като е гражданка на Европейския съюз, но не е работила в Германия? Вероятно ще има защитници на правото на г-жа Дано да получава помощи, но ще има и противници, тъй като тя не е положила усилия да си намери работа. Какво повелява солидарността и докъде се простира тя?

А ето и малко повече информация за Директивата относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки.

Тази директива не задължава приемащата държава членка да отпуска социална помощ през първите три месеца на пребиваване. Когато периодът на пребиваване е по-дълъг от три месеца, но по-малко от пет години, както е в настоящия случай, едно от условията, които Директивата предвижда е, че икономически неактивните лица трябва да разполагат с достатъчно собствени средства, за да останат в страната. По този начин Директивата има за цел да попречи на икономически неактивните граждани на Съюза да използват системата за социално подпомагане на приемащата държава членка, за да получават средства за съществуване без да работят.

Следователно, всяка държава членка има възможността да откаже да предостави социални помощи на икономически неактивни граждани на Съюза, които не разполагат с достатъчно ресурси, за да имат право на пребиваване и които упражняват правото си на свободно движение единствено с цел да получат социална помощ от друга държава членка.

Според Съда на Европейския съюз, когато държавите членки определят условията за отпускане на парични помощи, те прилагат националното

законодателство. Съдът изтъква факта, че г-жа Дано и нейният син не са имали право на пребиваване в Германия съгласно Директивата за правата на гражданите, тъй като не са разполагали с достатъчно финансови ресурси. Те нямат право да се възползват и от социалната система на Германия. Предоставянето на социални придобивки в случая би било в противоречие с целта на директивата, а именно предотвратяване на това граждани на други държави членки, да станат неразумна тежест върху системата за социално подпомагане на приемащата държава членка на ЕС.

ИЗВОДИ:

- Гражданите на ЕС имат правото да пътуват свободно във всички държави-членки на ЕС, но те трябва да са наясно със своите задължения, с изискванията за пребиваване по-дълго от три месеца и с правилата за получаване на социални помощи.
- Икономически неактивните граждани на Съюза не могат да използват системата за социално подпомагане на приемащата държава членка, за да финансират средствата си за препитание
- Солидарността е важен принцип в Европейския съюз, но тя не може да бъде безусловна и не трябва да се злоупотребява със социалните системи на приемащите държави членки.